

UiT Norges arktiske universitet

Årsrapport 2019

Studentombud Torill Varberg

Studentombudet

INNHold

INNHold.....	1
FORORD FRA STUDENTOMBUDET	2
1. OM STUDENTOMBUDET VED UIT NORGES ARKTISKE UNIVERSITET	3
2. SAKER.....	4
2.1. Saker fordelt på fakultet	4
2.2. Saker fordelt på saksområder	6
2.3. Saker fordelt på måneder.....	8
2.4. Eksempler på saker	9
3. UTVALGTE EMNER MED INNSPILL TIL UNIVERSITETET	11
3.1. Praksis	11
3.2 Sær plass og særordning i praksis	11
3.3 Dårlig/mangelfull begrunnelse av enkeltvedtak.....	12
3.4 Obligatorisk aktivitet	13
4 SAMARBEID OG UTVIKLING	14
5 MARKEDSFØRING.....	14
Vedlegg 1: Kategoribeskrivelse	15
Vedlegg 2: Mandat	17

FORORD FRA STUDENTOMBUDET

Det er en glede å få presentere Studentombudet ved UiT sin femte årsrapport. Rapporten er skrevet i henhold til studentombudets mandat og er offentlig. Årsrapporten fremlegges universitetsstyret som orienteringssak og er ment å gi en oversikt over studentombudets virksomhet.¹

Som for tidligere år bygger innværende rapport på de sakene hvor studentombudet har foretatt seg noe mer enn å gi generell informasjon, veiledning om gjeldende regelverk eller henvisning til korrekt instans. Slike henvendelser, som faller inn under universitetets opplysnings- og veiledningsplikt, har studentombudet per i dag ikke kapasitet eller verktøy til å registrere.

Statistikk over registrerte saker per fakultet og saker fordelt på saksområder og perioder legges frem i rapporten. Med utgangspunkt i denne statistikken og sakenes art forsøker studentombudet å avdekke eventuelle svakheter i systemet og utfordringer som kanskje ikke fanges opp på de forskjellige enhetene. Slik bidrar ombudet med kvalitetssikring og ivaretagelse av studentenes rettigheter.

På bakgrunn av den saksmengden som rapporten bygger på, ønsker studentombudet å belyse fire utvalgte emner, se kapittel 3. Det anmodes at styret ber universitetsdirektøren om å påse at studentombudets årsrapport for 2019 følges opp i organisasjonen og at relevante tiltak iverksettes der det er nødvendig.

Tromsø, august 2020

Torill Varberg

Studentombudet ved UiT Norges arktiske universitet

¹ Mandat for Studentombudet ved UiT, punkt 6.

1. OM STUDENTOMBUDET VED UiT NORGES ARKTISKE UNIVERSITET

UiT Norges arktiske universitet vedtok å opprette ordningen med studentombud i 2014, og Torill Varberg tiltrådte stillingen den 20. juli 2015. Studentene har dermed hatt tilgang til et studentombud i fem år.

Studentombudet ved UiT er en uavhengig bistandsperson som gir studentene hjelp og veiledning i saker vedrørende deres studiesituasjon. Studentombudet skal påse at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt.²

Den 1. august 2019 ble ordningen lovfestet i universitets- og høyskoleloven § 4-17, hvor styret pålegges å sørge for at alle studenter har tilgang til et studentombud. Hovedformålet med studentombudet er å sikre at studentenes rettigheter blir ivaretatt. Dette gjøres hovedsakelig ved at studentombudet gir studenter råd og hjelp i saker knyttet til deres studiesituasjon. Videre påser ombudet at saker som omhandler studenter blir rettmessig behandlet og søker å løse disse hensiktsmessig og effektivt på lavest mulig nivå i organisasjonen innenfor det til enhver tid gjeldende regelverk.

Studentombudet er en uavhengig instans. Uavhengigheten medfører at ombudet ikke kan instrueres i sitt virke, jfr. uhl. § 4-17 (2) annet punktum. Da ordningen ble opprettet ønsket universitetet å tydeliggjøre denne uavhengigheten ved å organisatorisk plassere studentombudet i Norges arktiske studentsamskipnad. Siden samtlige andre norske studentombud er plassert på utdanningsinstitusjonen, pågår det nå en prosess for å endre ombudets organisatoriske plassering.

Studentombudet er videre en nøytral instans. Dette medfører at ombudet ikke tar side i en sak eller representerer enkeltstudenter overfor universitetet. Studentombudet har heller ikke myndighet til å avgjøre saker, og er ikke en klage- eller ankeinstans for saker som er behandlet og avgjort av andre enheter eller beslutningsorganer ved UiT.³

Det er studentombudet som aktivt informere om sin funksjon til studentene ved UiT⁴ og forsøker derfor å være synlig på universitetets campuser, gjøre seg kjent med Studentparlamentet og studentutvalgene, og bistår i å gi opplæring i gjeldende regelverk både til enkeltstudenter, tillitsvalgte og andre.

² Mandat for Studentombudet ved UiT punkt 1.

³ Mandat for Studentombudet ved UiT punkt 5.

⁴ Mandat for Studentombudet ved UiT punkt 2.

2. SAKER

Som nevnt innledningsvis bygger årsrapporten på saker hvor ombudet har involvert seg mer enn å bare bistå studentene med informasjon om regelverket.⁵ Studentombudet har behandlet 211 saker i perioden, en nedgang på 27 saker sammenlignet med 2018.

Det er stor variasjon i hvor mye tid hver sak tar. Dette avhenger blant annet av sakens kompleksitet, variasjon i sakenes alvorlighetsgrad og studentens behov for bistand. Årsrapportens statistikk i seg selv, samt sammenligning med forutgående år, kan derfor være misvisende for ombudets reelle arbeid siden det ikke er en sammenheng mellom antall saker og sakenes kompleksitet.

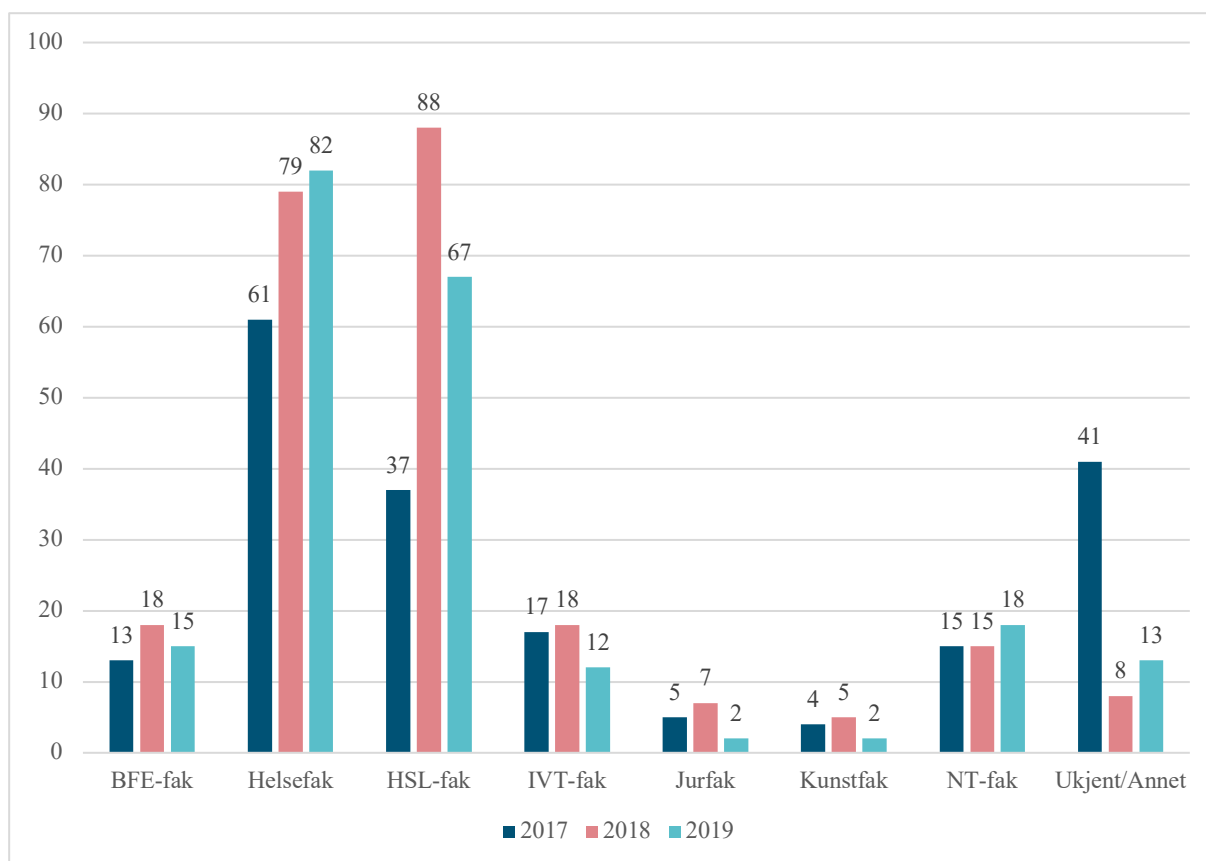
Generelt observeres det at sakene de siste to årene har vært med komplekse og/eller tidkrevende enn tidligere, enten fordi sakens art har medført et behov for en grundigere gjennomgang og/eller at studentene har hatt behov for en tettere dialog med studentombudet. Ofte har studentene forsøkt å løse saken sin selv, men både saksbehandlingsfeil og/eller uklar/manglende informasjon kan være årsaker til at studentene ikke klarer å håndtere situasjonen sin uten bistand.

2.1. Saker fordelt på fakultet

I 2019 ble det registrert saker fra studenter ved alle fakulteter i perioden, men ikke fra alle institutter. Det er enkelte institutter som har så få henvendelser at studentombudet ikke finner det nødvendig å adressere disse i rapporten. Det påpekes også at de mer komplekse sakene synes å være enkelttilfeller og dermed ikke hensiktsmessig å informere styret om. Derimot vil de enhetene som skiller seg særskilt ut bli kommentert underveis.

Det er ikke noen forutsetning for å få bistand av studentombudet at studentene opplyser om faglig tilhørighet, med mindre det på grunn av sakens art ikke lar seg gjøre å bistå i en sak med anonymisert fakultetstilhørighet. Likevel bemerkes det at de fleste PhD-studenter ikke ønsker å få sin faglige tilknytning tilkjennegjort i årsrapporten, så ombudet har valgt å respektere dette av hensyn til den begrensede saksmengden.

⁵ På samme måte som de mer generelle spørsmål vedrørende regelverket, er henvendelser vedrørende studentombudsordningen ikke ansett som saker. Spørsmål og problemstillinger knyttet til Norges arktiske studentsamskipnad, Lånekassen eller andre eksterne aktører og henvendelser fra studenter ved andre utdanningsinstitusjoner tas heller ikke med i årsrapporten for 2019.

Figur 1: Antall henvendelser fordelt på fakultet.

Etter omorganisering og endringer i fakultetsstrukturer så man en økning i antall saker i 2018 for de to største fakultetene, Det helsevitenskapelige fakultet og Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning. Også i 2019 er det flest saker fra disse enhetene, men tabell 1 under viser at det ikke er store forskjeller mellom fakultetene. Sett opp mot statistikken for 2018 hadde IHO⁶, med 51 saker, en økning i antall studenter som hadde behov for bistand. Fra ILP⁷ var det en nedgang fra 52 til 27 saker.

Fakultet	2018	2019
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE)	0,6 %	0,5 %
Det helsevitenskapelige fakultet (Helsefak)	1,7 %	1,7 %
Fakultet for humaniora, samfunnsfag og lærerutdanning (HSL)	2,1 %	1,6 %
Fakultet for ingeniør og teknologi (IVT)	1,6 %	1,2 %
Det juridiske fakultet (Jurfak)	0,8 %	0,2 %
Det kunstfaglige fakultet (Kunstfak)	3,1 %	1,2 %
Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT)	1,3 %	1,6 %

Tabell 1: Prosentandel av fakultetenes studenter som studentombudet har mottatt saker fra.⁸

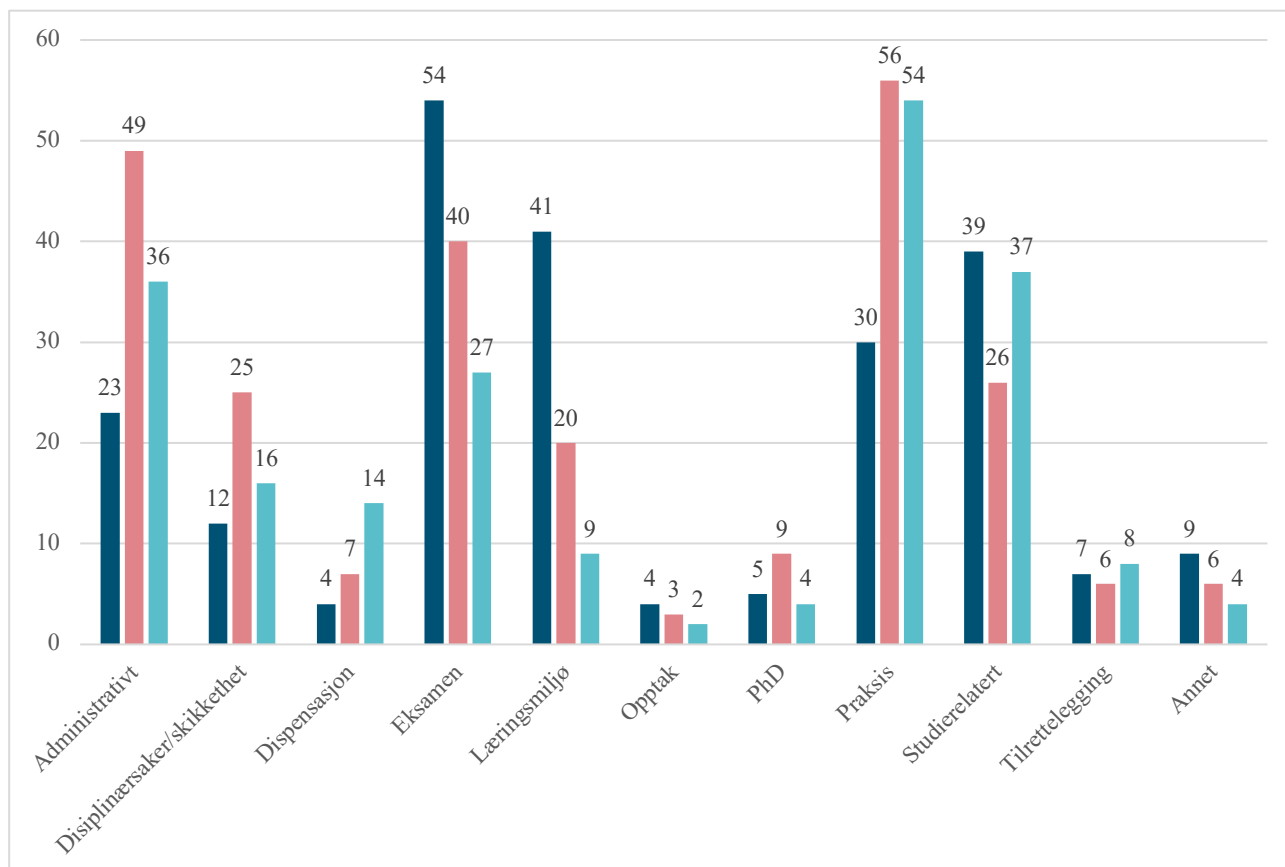
⁶ Institutt for helse- og omsorgsfag.

⁷ Institutt for lærerutdanning.

⁸ Utdanningsstatistikk fra NSD - Norsk senter for forskningsdata (DBH), tall fra høstsemesteret 2019.

2.2. Saker fordelt på saksområder

Studentombudet har sortert sakene inn i 11 kategorier.⁹ De fleste sakene faller inn under en enkelt kategori, mens andre saker er mer komplekse og kunne således vært plassert flere steder. Unntaket er kategorien PhD-studenter.

Figur 2: Antall saker fordelt på saksområder.

Det knyttes følgende til de enkelte saksområdene:

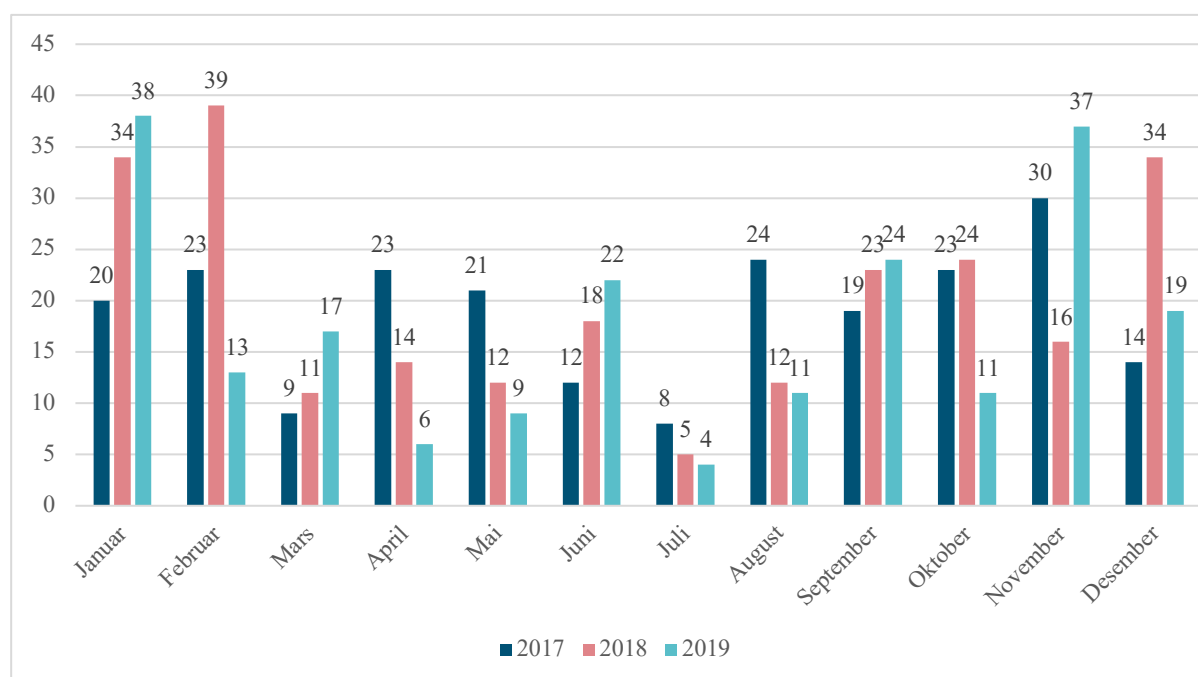
Saksområde	Følgene observasjoner er gjort over saksområdene
Administrativt	23 av 36 saker kom fra HSL; 20 fra ILP. Samtlige saker fra ILP gjaldt endring av eller manglende dato for obligatorisk aktivitet og timeplaner, pensum, praksis eller eksamensdatoer.
Disiplinærsaker /skikkethet	12 av 16 saker omhandlet skikkethet, 9 av disse kom fra Det helsevitenskapelige fakultet. <ul style="list-style-type: none"> - I skikkethetssakene er det gjennomgående at studentene føler usikkerhet rundt utsagn fra ansatte i den løpende vurderingen. - I sakene hvor studentene er under særskilt skikkethetsvurdering kobles studentombudet inn der studentene har behov for å snakke med en nøytral instans i prosessen.

⁹ Oversikt over kategoriene finnes i vedlegg 1.

Saksområde	Følgene observasjoner er gjort over saksområdene
	<ul style="list-style-type: none"> - Som tidligere år stiller studentombudet spørsmålstegn ved om ansatte ved utdanninger underlagt skikkethetsvurdering er tilstrekkelig godt kjent med regelverket og rutiner for eget ansvar med løpende vurdering, samt prosessen etter innsendt tvilsmelding.
Eksamen	<ul style="list-style-type: none"> - Det er registrert 9 saker fra IHO hvor klagesensur varierer mer enn to karakterer fra opprinnelig sensur. - For året 2019 er det igjen observert en økning i antall henvendelser vedrørende forsinket sensur.
Læringsmiljø	Alle sakene innenfor læringsmiljø omhandlet mobbing og trakassering, både mellom studenter og mellom student og ansatt
Praksis	<p>42 av 54 saker kom fra Det helsevitenskapelige fakultet..</p> <ul style="list-style-type: none"> - 33 av 42 saker kom fra IHO, flertallet fra sykepleierutdanningen. Studentene opplever dårlig kommunikasjon og usikkerhet rundt samarbeid med veileder. - I 18 saker registrerte studentombudet at varsel om fare for «ikke bestått» praksis burde vært meddelt studenten på et tidligere tidspunkt eller manglet, se punkt 3.1. - Samtlige saker fra IKO gjaldt formelle feil i praksis og manglende rutiner på varsel om fare for «ikke bestått».
PhD	I samtlige 4 saker har studentene opplevd uheldige episoder med veileder og/eller føler at de har en dårlig relasjon til veileder. Dette medfører usikkerhet rundt egen situasjon og oppgavens progresjon. For to av studentene medførte det bytte av veileder, hvorav en student måtte endre hovedoppgave midtveis.
Studierelatert	De fleste sakene omhandler studiekvalitet, arbeidskrav, fagplan/studieplan, innpassing av emner og emners kvalitet og omfang. Det er registrert 21 tilfeller av dårlig eller mangelfull begrunnelse av enkeltvedtak, se punkt 3.3.
Tilrettelegging	Som for 2017 og 2018 ble det i samtlige saker fra 2019 stilt spørsmål om universitetet foretar en individuell vurdering av studentenes behov for tilrettelegging. Studentombudet registrerer at det er de samme problemstillingene som går igjen, se punkt 3.2.

Tabell 2: Kommentarer til enkelte saksområder.

2.3. Saker fordelt på måneder

Figur 3: Antall henvendelser fordelt på måneder (førstegangsregistrering).

Det er fortsatt vanskelig å si noe spesifikt om tendenser for når studentene tar kontakt med studentombudet. Det gis likevel en kort oversikt over observasjoner som er gjort i forbindelse med tidspunkt for førstegangsregistrering:

Saksområde	Følgene observasjoner vedrørende tidspunkt for enkelte saksområder
Administrativt	De fleste sakene fra ILP ble registrert i januar-februar og august-oktober.
Eksamen	De fleste saker vedrørende eksamen ble registrert i januar, juni og november.
PhD	Samtlige saker fra PhD-studentene ble registrert i oktober. I alle fire sakene opplyste studentene at veileder var på reise da de kontaktet studentombudet.

Tabell 3: Observasjoner knyttet til tid for saksregistrering.

2.4. Eksempler på saker

I hver årsrapport ønsker studentombudet å eksemplifisere noen saker fra perioden. Noen av eksemplene representerer enkelttilfeller, mens andre er typiske hendelser innenfor sakskategorien. Sakene er forenklet og gjengir ofte bare essensen i hendelsesforløp/saksgang. Det påpekes at de fleste eksemplene viser uheldige situasjoner for studenten og/eller påpeker kritikkverdige forhold. Derfor har studentombudet valgt å ikke informere nærmere om videre hendelsesforløp i de fleste eksempler av hensyn til studentene det gjelder.

Eksempel: Studierelatert 1

En student ønsket å dra på utveksling for å ta et emne i forbindelse med oppstart av mastergrad. Emnene var anbefalt av veileder, men ikke innlemmet i studieplanen. Studenten fikk likevel beskjed om at programstyret kan gjøre unntak fra studieplanen og at det trolig ville gå i orden. Veileder anbefalte studenten å søke om utsettelse av innlevering av master med en måned. Søknaden ble avslått med følgende begrunnelse: «Forlengelse av frist for avlevering av masterarbeid har i sjeldne tilfeller blitt gitt når en student har deltatt i kurs, tokt eller lignende som formodes til å styrke utdannelsen, men som ikke er en del av utdannelsen». Studenten klaget, og fikk igjen avslag begrunnet med at det ville mangle 10 studiepoeng fra studieplanen. Studenten forklarte at utsettelsessøknaden ikke hadde noe med antall studiepoeng å gjøre, og argumenterte med at medstudenter hadde fått utsatt innleveringsfrist i tilsvarende situasjon. Saksbehandler svarte at det ikke var mulig å søke om utsatt innlevering av masteroppgave uten å ha bestått de andre emnene i studieplanen.

Eksempel: Studierelatert 2

Ved tverrfaglig simuleringsøvelse var det ønskelig med medisinstudenter fordelt på alle intersim-gruppene. Det ble derfor trukket lodd om fordelingen, noe som medførte at et utvalg medisinstudenter mistet øvrig undervisning. Studentene klaget på dette, men ble informert om at intersim var viktigere enn annen undervisning.

Eksempel: Praksis 1

En student havnet i konflikt med veileder på praksisplassen. Konflikten eskalerte og det endte med at studenten fikk beskjed om at hen ikke var ønsket tilbake. Utdanningen ble informert om at det måtte leveres tvilsmelding umiddelbart, eventuelt la studenten fullføre praksisperioden. Etter innsendt tvilsmelding og vurderingssamtale fikk studenten beskjed om at hen likevel kunne komme tilbake til den samme praksisplassen. Dette ønsket ikke studenten, siden hen ikke hadde tillit til at praksisplassen kunne foreta en faglig betryggende veiledning og vurdering på grunn av den tidligere konflikten. Utdanningen kunne ikke tilby studenten ny praksisplass.

Eksempel: Praksis 2

Etter en hendelse i praksis ble studenten innkalt til et møte like før sluttevaluering. På møtet diskuteres hendelsen og det påpekes at ulike forhold, deriblant manglende kunnskap, medfører at studenten får varsel om fare for å få «ikke bestått». Studenten opplever de siste dagene i praksis som svært ubehagelige og får ikke tid eller anledning til å rette opp i forholdene som kreves for å bestå. Studenten klager over formelle feil i praksis, da varselet burde vært meddelt studenten på et tidligere tidspunkt.

Eksempel: Eksamen

En student ba om begrunnelse for sensur på bacheloroppgaven sin den 28. juni. Studenten purret til både postmottak, studiekonsulent og instituttleder i fire måneder før begrunnelsen kom den 23.oktober. På dette tidspunktet var studenten midt i sitt første semester på sin mastergrad, og tok seg dermed ikke tid til å vurdere en eventuell klage.

Eksempel: Tilrettelegging

En student fikk påvist en alvorlig kronisk diagnose like før hen skulle ut i praksis. På grunn av sykdomsforløpet var studenten usikker på om hen kom til å klare å fullføre praksisperioden innenfor tidsrommet som var satt og spurte derfor utdanningen om det var mulig å forlenge praksisperioden. I to uker ble studenten henvist til ulike instanser og kontaktpersoner, deriblant Universitetsbiblioteket, før det siste virkedag før praksis ble lagt til rette for at studenten kunne få kortere dager og lengre praksisperiode.

3. UTVALGTE EMNER MED INNSPILL TIL UNIVERSITETET

Som statistikken viser er det et lite antall studenter som er i kontakt med studentombudet hvert år, og basert på disse tallene vil det på ingen måte være mulig for studentombudet å trekke noen generelle konklusjoner om saksbehandlingen eller studentenes studiesituasjon ved institusjonen. Ved de fleste henvendelser finner ikke studentombudet brudd på regelverk eller andre kritikkverdige forhold. Men basert på de sakene som danner grunnlaget for innværende årsrapport, ønskes det å trekke frem fire områder hvor studentombudet ser at det foreligger forbedringspotensialer. Det anbefales at universitetet foretar en vurdering av rutiner på områdene.

3.1. Praksis

I tidligere rapporter er det rettet fokus mot praksisopphold, herunder rutiner ved varsel om fare for ikke bestått praksis og forholdet mellom student og praksisveileder. I 2019 registrerte studentombudet 54 saker vedrørende praksis, med tilsvarende problemstillinger.

Når det gjelder varsel om fare for ikke bestått praksis ble det i 22 saker registrert at varselet burde vært gitt på et tidligere tidspunkt. Det minnes om at formålet med varselet er å gjøre studenten oppmerksom på hva som er påkrevd for å bli vurdert til «bestått», jf. ordlyden i forskrift om eksamener ved UiT § 27 første ledd annet punktum. Ordlyden samsvarer med forvaltningsloven § 16 annet ledd, som fastsetter at «Forhåndsvarsel skal gjøre greie for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at parten på forsvarlig måte kan ivareta sitt tarv». På den måten skal studenten gis mulighet til å oppfylle målene, bestå praksisperioden og sikre at studenten har den kompetansen som kreves for å gå videre med normert studieprogresjon. Det vises forøvrig til studentombudets årsrapport for 2016 kapittel 3.1. Det oppfordres med dette til å vurdere om rutineene og kommunikasjonen mellom praksisplassen og utdanningen kan forbedres.

Når det gjelder forholdet mellom student og praksisveileder, er dette et vanskeligere tema siden det er opp til studenten/veileder å be om bistand dersom man opplever en uheldig situasjon, konflikter eller lignende. Studentombudet har etterspurt mulige løsninger for å legge til rette for en bedre veiledningssituasjon, blant annet ved IHO, siden mange av sakene kommer fra sykepleierutdanningen. Det vises for øvrig til studentombudets årsrapport for 2018 kapittel 3.1. Ombudet er kjent med at det er satt inn tiltak, og det oppfordres at universitetet legger til rette for det videre arbeidet med dette.

3.2 Særplass og særordning i praksis

Studentombudet har ved flere anledninger forsøkt å problematisere ordningen med særplass og særordning ved Det helsevitenskapelige fakultet. Ombudets erfaring er at ordningen praktisertes på en slik måte at den ikke samsvarer med kravene til individuell

tilrettelegging i universitets- og høyskoleloven § 4-3 (5) og likestillings- og diskrimineringsloven § 21. På enkelte punkter er ordningen med særplass diskriminerende og i strid med ldl. § 6. Etter flere henvendelser vedrørende tilrettelegging i praksis, rettes det herunder kritikk av ordningen til styret.

I de vedtatte retningslinjer for tildeling av særplass og særordning i praksis for studenter ved Det helsevitenskapelige fakultet heter det at tildeling av «særplass og særordning ikke er en rettighet for studentene, men en mulighet Helsefak har for å hjelpe studenter med en særlig vanskelig studiesituasjon». Kriteriene for å få tildelt særplass oppleves av studentombudet som uttømmende og ordningen er begrenset til et visst antall studenter hvert semester. Det samsvarer ikke med den generelle retten til individuell tilrettelegging og de krav som stilles i likestillings- og diskrimineringslovens forarbeider.

Rangeringsreglene for særplass stiller videre studenter med samisk språk- og kulturbakgrunn i en dårligere stilling enn toppidrettsutøvere og studenter som innehar sentrale styreverv ved UiT. Dersom rangeringen fører til at førstnevnte gruppe ikke får særplass til fordel for de to sistnevnte er det trolig tale om diskriminering i strid med ldl. § 6.

Studentombudet anmoder universitetsdirektøren om å vurdere lovligheten av ordningen opp mot regelverket om individuell tilrettelegging. Studentombudet påpeker at studenter som ikke får egnet tilrettelegging i henhold til lovens krav eller opplever diskriminering, kan ha krav på erstatning.

3.3 Dårlig/mangelfull begrunnelse av enkeltvedtak

Studentombudet er av den forståelse at saksbehandlingen ved universitetet generelt er rettmessig og at reglene for god forvaltningsskikk følges. Likevel ønskes det å rette søkelys på dårlig/mangelfull begrunnelse av enkeltvedtak da det basert på ombudets erfaring er avdekket kvalitetssvikt i saksbehandlingen av enkeltsaker.

Studentombudet har registrert 21 tilfeller hvor vedtak om avslag på studenters søknader ikke har vært behandlet på en tilfredsstillende måte. I samtlige tilfeller var vedtaket mangelfullt og inneholdt verken reglene vedtaket bygger på, de faktiske forhold eller de hovedhensyn som var avgjørende for eventuell skjønnsutøvelse, jfr. forvaltningsloven § 25. Videre manglet vedtakene opplysning om klageadgang.

Dette gjelder i hovedsak tilfeller hvor studentene ikke har sendt inn en formell søknad om for eksempel endring i studieplanen eller forlenget innleveringsfrist. I slike tilfeller oppfordres universitetet til å i større grad veilede studentene i saksgangen, slik at det blir fattet et vedtak med det faktiske og rettslige grunnlaget for vurderingen, formulert slik at studenten er innforstått med hva universitetet har lagt avgjørende vekt på.

3.4 Obligatorisk aktivitet

Det følger av uhl. § 3-10 (1) at universitetet kan stille vilkår for den enkelte students rett til å gå opp til eksamen. Mange studieprogrammer stiller slike krav til obligatorisk aktivitet i form av deltakelse på undervisning, arbeidskrav, laboratorieøvelser, praksis og lignende. Etter forskrift om eksamener ved UiT § 9 skal arbeidskrav og praksis være bestått og godkjent i henhold til emnebeskrivelsen.

Studentombudet mottar hvert semester henvendelser fra studenter som melder om at informasjonen vedrørende arbeidskrav er mangelfull, at timeplanen for obligatorisk undervisning mangler og/eller at den flyttes på med kort forvarsel. Dette medfører at den obligatoriske aktiviteten er lite forutsigbar, noe som kan medføre en svakhet i universitetets ivaretagelse av studentenes læringsmiljø.

Siden deltakelse på denne undervisningen er satt som vilkår for å få gå opp til eksamen, anmodes det om at oversikten for obligatorisk aktivitet er tilgjengelig ved semesterstart.

4 SAMARBEID OG UTVIKLING

Som tidligere har studentombudet deltatt på ulike arrangementer både internt og eksternt. I 2019 bidro studentombudet blant annet med kurs til UiT sine studenter og ansatte, og deltok på seminar og konferanser som er relevante for ordningen i sektoren.

Studentombudet ved UiT var bidragsyter i det nasjonale studentombudsnettverket, hvor det har vært et tett samarbeid om å blant annet etablere en felles digital løsning for å utveksle kompetanse i prinsipielle og fellesnasjonale spørsmål, diskutere høringer og forbedre ombudsrollens rammer og mandat. Videre har studentombudet vært aktiv i Skandinavisk nettverk for ombud i høyere utdanning og i ENOHE,¹⁰ og deltatt på konferanser i regi av nettverkene. I tillegg deltar studentombudet i det nasjonale nettverket for jurister som arbeider med studiesaker, hvor studentombudene har fått en etablert rolle.

De nevnte plattformene for dialog, erfaringsutveksling og styrking av faglig kompetanse er viktig for videreutviklingen av ombudsordningen både lokalt og nasjonalt.

5 MARKEDSFØRING

Studentombudet har hatt et etablert fokus på å bidra til opplæring og kursing av blant annet tillitsvalgte studenter, og på den måten informere om studentombudets virke internt i organisasjonen. I 2019 deltok studentombudet på flere seminar og skoleringer med studentorgan ved UiT. Tilbakemeldingene fra disse seminarene har vært positive og denne typen aktivitet er med på å synliggjøre ordningen ved universitetet. Men dette er aktivitet som kan være ressurskrevende.

Studentombudet har tatt opp en problemstilling knyttet til oppgaven med å markedsføre studentombudet ved egen institusjon i det nasjonale studentombudsnettverket. Det er stor enighet om at det er utfordrende å både drive markedsføring og håndtere saker fra studentene i en og samme stilling. Særlig er dette utfordrende for studentombudene ved institusjoner med mange studenter på flere campus. Videre vanskeliggjør samarbeid mellom institusjonene om studentombudsordningen en rettferdig markedsføring overfor studentmassen. Det er derfor flere studentombud som ønsker å avvike ordningen med at studentombudet selv promoterer tjenesten, og heller legge dette ansvaret hos den enkelte utdanningsinstitusjon. Samtidig er det ønskelig at ordningen med skolering av studenttillitsvalgte og bidrag på interne kurs og workshop videreføres av studentombudet.

¹⁰ European Network of Ombuds in Higher Education, se <https://www.enohe.net/>

Vedlegg 1: Kategoribeskrivelse

Beskrivelsen av hver kategori er ikke uttømmende. Inndelingen er ment som en klassifisering av sakenes hovedinnhold, men det foreligger saker som berører problemstillinger fra flere kategorier.

Administrativt

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Feil/uklarheter/spørsmål vedrørende saksbehandling av og klage på vedtak som ikke gjelder vurdering av faglige prestasjoner,
- Feil/uklarheter/spørsmål vedrørende administrative oppgaver.

Disiplinærsaker/skikkethet

Støttefunksjon i innledende behandling av saker som handler om, eventuelt situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Mistanke om fusk/plagiering på bachelor- og masternivå,
- Skikkethetsvurdering,
- Andre saker som gjelder utestenging og bortvisning.

Dispensasjon

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Forsinket betaling av semesteravgift,
- Forsinket semesterregistrering,
- Forsinkelsesregler og progresjonskrav,
- Dispensasjon fra maksimalt antall eksamensforsøk.

Eksamen

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Formelle feil på eksamen eller ved sensurering,
- Begrunnelse for eksamenskarakter,
- Klage på eksamenskarakter,
- Forhold som ikke er regulert, men som angår eksamen/avsluttende oppgave,
- Kategorien favner også avsluttende oppgave som bachelor- og masteroppgave.

Læringsmiljø

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Fysisk læringsmiljø,
- Psykososialt læringsmiljø,
- Organisatorisk læringsmiljø,
- Andre forhold relatert til helse, miljø og sikkerhet.

Opptak

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Opptak etter vurdering av realkompetanse,
- Opptakskrav,
- Masteropptak,
- Andre forhold som ikke er regulert.

PhD

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet studierelaterte saker blant ph.d.-studenter og stipendiater.

Praksis

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Tilrettelegging av praksis,
- Selve praksisperioden,
- Formelle feil ved praksis.

Studierelatert

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Pensum, undervisning og obligatorisk aktivitet,
- Studieplaner og emneplaner,
- Godkjenning av utdanning fra utlandet/annen utdanningsinstitusjon,
- Studiegjennomføring,
- Utveksling,
- Forhold som ikke er regulert, men som er relatert til studiet og ikke faller inn under en annen kategori.

Tilrettelegging

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet tilrettelegging av studiesituasjonen/eksamen.

Annet

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller som på annen måte er tilknyttet:

- Personvern
- Studentrepresentasjon og studentorganers høringsrett,
- Andre saker som ikke passer inn i kategoriene over, men som er relatert til studiesituasjonen.

Vedlegg 2: Mandat

Mandat for studentombudet ved UiT Norges arktiske universitet

1. Studentombudet ved UiT skal være en uavhengig bistandsperson som har som oppgave å gi studentene hjelp og veiledning i saker vedrørende deres studiesituasjon. Studentombudet skal påse at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt.
2. Studentombudet skal aktivt informere om sin funksjon til studentene ved UiT.
3. Studentombudet er organisatorisk plassert under Norges arktiske studentsamskipnad. Det betyr at studentombudet har en uavhengig stilling i forhold til organisasjonen UiT. Studentombudet har ikke instruksjonsmyndighet overfor enhetene ved UiT.
4. Studentombudet er ansvarlig for å utarbeide strategi og virksomhetsplan for studentombudsrollen. Studentombudet skal besørge planlegging og daglig drift av egne arbeidsoppgaver i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og interne rutiner.
5. Studentombudet skal bidra til at saker kan løses nærest der de oppstår; dvs. på lavest mulig nivå i organisasjonen. Studentombudet har ikke myndighet til å avgjøre saker, og er heller ikke en klage- eller ankeinstans for saker som er behandlet og avgjort av andre enheter eller beslutningsorganer ved UiT.
6. Studentombudet skal årlig rapportere om sin virksomhet til rektor ved at det utarbeides årsrapporter. Disse skal legges frem for Universitetsstyret som orienteringssak. Rektor orienteres fortløpende om spesielt alvorlige saker, eller saker som er av prinsipiell betydning.
7. Studentombudet kan på eget initiativ fremme saker direkte for Universitetsstyret. Studentombudet vil kunne være en viktig bidragsyter i å informere om deler av det interne kontrollsystemet ved UiT.
8. Studentombudet kan på eget initiativ kontakte institutt og/eller fakultet for å informere om episoder av lignende karakter som er lagt frem for studentombudet.
9. Studentombudet mottar halvårlig rapportering om omfanget av ulike typer saker behandlet gjennom tillitsvalgte studenter, UiTs Si fra-system og andre relevante instanser.
10. Studentombudet kan selv avgjøre om hun/han vil bistå en student i en sak eller ikke. Det skal alltid gis en begrunnelse når ombudet avslår å bistå i en sak, og avslaget kan ikke overklages.
11. Studentombudet har bare innsyn i den enkelte saks dokumenter i den grad studenten det gjelder har gitt samtykke til innsyn. Studentombudet har taushetsplikt etter Forvaltningsloven § 13 om alle forhold hun/han blir kjent med gjennom sitt virke.

